

D ů v o d y:

Podle obsahu dovolací stížnosti napadá stěžovatelka srovnalá usnesení nižších soudů pro zřejmou nezákonnost, tedy důvodem podle § 16 nesp. říz. přípustným, ale činí tak neprávem. Výklad, že se rozluky podle § 17 rozl. zák. nemůže domáhati manžel, jenž převážně zavinil rozvrat manželství, jest v rozporu s jasným doslovem i smyslem tohoto zákonného předpisu. Ustanovením, že, byl-li soudním rozsudkem právoplatně vysloven rozvod, může k a ž d ý manžel žádati za rozluky manželství na podkladě provedeného již sporu o rozvod, udělil zákon právo žádati o rozluky oběma manželům bez rozdílu, který manžel byl v rozvodovém sporu stranou žalující a který stranou žalovanou, dále zda manžel domáhající se rozluky byl na rozvodu převážně neb i výhradně vinen. Otázka viny nemá býti v řízení podle § 17 rozl. zák. vůbec rozvinována, výrok o vině jest prostě převzítí z rozsudku o rozvodu. Povolení rozluky není vázáno na podmínku, že skutečnosti vyšlé na jevo ve sporu rozvodovém byly by již tehdy dostačovaly k vyslovení rozluky, kdyby byl o ní žaloval manžel, který se domáhá rozluky podle § 17 rozl. zák., nýbrž že by bylo bývalo na rozluky uznáno, kdyby onen manžel, který žaloval o rozvod, byl žaloval hned o rozluky. Výjimku z tohoto zákonného pravidla lze připustiti jen, když návrh na povolení rozluky o d p o r u j e d o b r ý m m r a v ů m, na příklad, když manžel, by dosáhl rozluky, pro niž nemá jiných důvodů, přinutil svým chováním druhého manžela k žalobě o rozvod, nebo když se rozluky domáhá z ř e j m ě z a t í m ú č e l e m, b y d r u h é h o m a n ž e l a t ě ž c e p o š k o d i l n a m a j e t k o v ý c h p r á v e c h. Takové výjimky není v souzeném případě.

Čís. 10521.

**Poměr zákona o nekalé soutěži k zákonům o ochraně patentů a vzor-
kových známek.**

Poměr § 1 k §§ 2 a násl. zákona o nekalé soutěži.

Otázka, zda jde o rozpor s dobrými mravy, jest otázkou právní.

**Spoluzodpovědnost všech, kdož společně porušili dobré mravy sou-
těže jednotně usměrněným jednáním.**

(Rozh. ze dne 12. února 1931, Rv II 662/30.)

Žalobce vyráběl tělocvičné střevíce (cvičky) značky »Stadion«. Způsob výroby dal si chrániti v Československé republice vzorkem, v Rakousku a v Anglii získal na výrobu střevíců patent. Žalovaný S. býval dílovedoucím v žalobcově závodě, odešel od něho, okresliv si pro svou potřebu šablony cviček žalobcových, jichž použil pro výrobu cviček »Starta«. Spolužalovaní majitelé firmy uvedli cvičky »Starta« do obchodu. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaných, by byli uznáni povinnými zdržeti se nadále jakéhokoliv jednání, kterým by

mohl býti poškozen žalobce ve své vlastnosti jako výrobce cviček značky »Stadion«, zvláště zdržeti se nadále prodeje a vyrábění tělocvičných střevíců podle téže metody, v témže vzhledu a úpravě jako cvičky »Stadion«, zdržeti se tvrzení, že jejich výrobky jsou tytéž, jako výrobky žalobcovy, a že u cviček »Stadion« se platí pouze známka. *Procesní soud* první stolice uznal podle žaloby. *Důvody*: Podle § 1 zákona ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n., proti nekalé soutěži může, kdo se dostane v hospodářském styku v rozpor s dobrými mravy soutěže jednáním, způsobilým poškodití soutěžitele, býti žalován, by se zdržel takového jednání a odstranil závadný stav, jím způsobený. V projednávaném sporu jde o žalobu zdržovací, a jde o to, zda jsou tu podmínky této žaloby. Zákon vyžaduje především, by se jednání, o něž jde, stalo v hospodářském, nikoli jen v obchodním styku, v činnosti, směřující vůbec k docílení hospodářského úspěchu. Dále se vyžaduje, by se jednající octl v rozporu s dobrými mravy soutěže, tedy se zásadami a pojmy slušnosti osob, na spoluzávodění o odbyt zboží zúčastněných a správně a spravedlivě smýšlejících. Závadné jednání soutěžitele může býti i způsobilé, by poškodilo soutěžitele. Že stačí, by jednání bylo po případě i jen objektivně v rozporu s dobrými mravy soutěžitele, plyne z doslovu zákona, jenž praví, že žalován býti může, kdo se ocitne tam označeným jednáním v rozporu s dobrými mravy soutěže. Nemusí tedy žalobce dokazovati zavinění žalovaného soutěžitele, který snad jednal jen v omylu, nejsa si toho vědom, že skutečně poškozuje soutěžitele. Stačí, že tomu tak ve skutečnosti bylo a že jednání snad i jen objektivně jest nekalé. Posudkem soudních znalců jest zjištěno, že zvláštní, jednoduchý způsob výroby (a úpravy) cviček, jak jsou vyráběny »Stadionky«, pochází od žalobce, a že je příznačným pro podnik žalobcův, že cvičky, od žalobce na trh uváděné, byly hledány, a šly mnohem lépe na odbyt, než cvičky jiné, a že proto teprve před 4—5 lety počaly konkurenční firmy žalobcovy cvičky napodobovati. Že žalobce, jehož původní myšlenkou byla výroba a úprava cviček způsobem zvláště jednoduchým a levným, byl pak napodobováním jeho výrobků a uváděním jich na trh značně poškozován, o tom lze tím méně pochybovati, ano bylo zjištěno, že žalobce musel vynaložiti mnoho hmotných a osobních obětí, než se mu podařilo docíliti, by jeho výrobek získal na trhu všeobecnou oblibu. Žalovaný S. vyráběl cvičky »Starta« »Stadionkám«, jak znaleckým posudkem zjištěno, skutečně podobné a uváděl je prostřednictvím spolužalované firmy do obchodu. Napodobené cvičky označoval žalovaný S. sice názvem »Starta«. Ježto však byly jinak zcela stejného zjevu jako »Stadionky«, daly se s nimi snadno zaměnit, jak vysvítá nejen ze svědeckých výpovědí, nýbrž i z posudku znalců. Žalovaný tvrdil dokonce, že se cvičky jím uvedené nejen úplně vyrovnají cvičkám »Stadionkám«, nýbrž že jsou lepší a levnější než »Stadionky«, že je dělá mistr, jenž byl dříve u žalobce zaměstnán, že cvičky žalovanou firmou prodávané vyrábí se v K., čímž mělo býti naznačeno, že pochází ze žalobcova závodu, jenž jest v K. Žalovaný S. obkreslil si šablonu cviček žalobce než od něho po několikaletém zaměstnání odešel, na-

podobil je, žalovaná firma je uváděla do obchodu, ač jí bylo známo, že Leopold S., jenž jí cvičky dodává, byl dříve zaměstnán u žalobce, který se zabýval hlavně výrobou cviček »Stadionek«, jak bylo potvrzeno znaleckým posudkem. Výrobou, prodejem a vychvalováním napodobených výrobků, uváděných žalovanou stranou do obchodu, dostaly se všichni žalovaní do rozporu s dobrými mravy soutěže jednáním, způsobilým poškodit žalobce jako soutěžitele. Žalovaní L. a M. jsou společníky spolužalované firmy, financují ji, a jsou tedy právě tak k žalobě pasivně oprávněni, jako spolužalovaný S. jakožto výrobce napodobených cviček. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Především jest dáti za pravdu rozsudku, posuzuje-li jednání žalovaných s hlediska § 1 zákona o nekalé soutěži a vychází-li ze stanoviska, že povšechná doložka tohoto paragrafu sama o sobě jest samostatnou a všeobecnou normou, stíhající jakékoli jednání, které, jsouc způsobilé poškodit soutěžitele, jest v rozporu s dobrými mravy soutěže, třeba by je slovně a obsahově nebylo lze podřaditi pod žádný zvláštní skutkový děj dalších §§ tohoto zákona. Že tomu tak, plyne především z doslovu zákona, z jeho povahy a z účele, a uznáváno jest i v literatuře, jmenovitě u Skály, jehož se stěžovatelé neprávem pro svůj opačný názor dovolávají. Kde by toho pro další postup bylo potřeba, lze sáhnouti interpretačně k těm speciálním případům, v zákoně (§ 2 a násl.) výslovně uvedeným a řešeným, které jsou svou povahou případu konkrétnímu nejbližší. V souzeném případě byl by to § 11 cit. zák. Nemá pravdu odvolání, majíc za to, že předmětem ochrany nemůže býti výroba. V souzeném případě — jak správně uznal soud první stolice — podle jednání žalovaných, jak bylo vytýkáno a jak bylo vzato také za prokázáno — výrobu od obchodu nelze ani dělit, protože bylo vyráběno závadné zboží pro obchod a obchod si tuto a takovou výrobu závadnou k svým účelům zjednal. Nelze o tom pochybovati, že jde tu o jednání žalovaných v hospodářském styku, neboť žalovaným šlo o hospodářské účely, takže použití § 1 zákona o nekalé soutěži na toto jednání jako celek, a to i pokud jde o závadnou výrobu nebo její způsob, bylo na místě i s tohoto hlediska. Neprávem odvolání, opírajíc se částečně také o (právní) názory a úvahy znalců, poukazuje na rozpor, který prý by vzešel mezi účinky zákona o nekalé soutěži a zákonů na ochranu patentů a k ochraně známek a pod. Podle názoru odvolacího soudu tu rozporu není, oba druhy ochrany podle uvedených zákonů mohou bez závady obstáti vedle sebe. Ten, kdo má pro sebe podmínky ochrany zákona patentového nebo známkového, má ovšem procesuální postavení v podstatě jiné a výhodnější, protože se může omeziti na dokazování jednoduchých právních skutečností, z nichž dovozuje nárok na ochranu, nemusí dokazovati na př. prvenství vynálezu a jeho souvislost s vlastním podnikem anebo podnikáním, jehož tu v té době snad ani ještě není, nemusí se zabývati vztahem svého vynálezu, své ochranné značky k jiným činitelům hospodářského života, a to ani po stránce objektivní ani po stránce subjektivní. Kdo se však domáhá ochrany s hlediska zákona o nekalé soutěži, buduje na zcela jiných skutečnostech. Tam, kde má na své straně

hodnoty mravní a kde na druhé straně hodnoty tyto na jeho úkor se porušují, může ovšem se svým nárokem na ochranu proniknouti dokonce i proti nárokům na ochranu, které odpůrce podle zákona patentového a známkového dovozuje z více méně formálních skutkových podmínek. Podnikatel z počátku, kdy se o jeho vynálezu, o jeho zvolené značce v širším okruhu ještě neví, zajisté učiní dobře, zajistí-li si ony formální podmínky ochrany, postará-li se o patentování svého vynálezu a zaregistrování známky. Dojde-li však věc postupem času tak daleko, že se snad i bez této opatrnosti v hospodářském styku mezi podnikateli stejného nebo podobného oboru, mezi soutěžiteli i mezi zákazníky do jisté míry vžije souvislost mezi vynálezem nebo značkou a určitým podnikem, kdy tato souvislost podle pravidel poctivého styku v obchodování ani nemůže býti důvodně popírána a musí tedy býti respektována, smí podnikatel pro sebe žádati ochranu i podle zákona o nekalé soutěži a musí ovšem dokazovati v podstatě jiné skutečnosti než jen ony formální podmínky ochrany podle zákona o patentech neb o obchodních známkách. Tak se věc má i v souzeném případě. Nejde tu ani tak o to, jde-li o vynález žalobcův, nýbrž o to, že podle skutkového zjištění jde o způsob výroby, který se již stal v obchodním světě příznačným pro žalobcův podnik, že mezi způsobem výroby a podnikem žalobcovým nastala poznatelná souvislost. To jest důvod, pro který si smí žalobce činiti nárok na ochranu i s hlediska nekalé soutěže, a to i právě pro onen charakteristický způsob výroby střevíců, pro který cvičky byly hledány a šly lépe na odbyt, než cvičky jiné výroby a úpravy. A nemůže ovšem býti pochybností o tom, že ten, kdo zasáhl rušivě do těchto žalobcových zájmů, chtěje na jeho úkor těžiti z tohoto příznivého poměru, jak se na základě jeho myšlenky, jeho snahy a jeho investice pro něho utvářel, jednal proti příkazům slušnosti jak se mezi slušnou konkurencí ustálily, to tím více, stalo-li se tak způsobem ve sporu prokázaným, kde si konkurent přebírá mistra, který byl po léta u žalobce zaměstnán právě při oné výrobě (a kde se onen mistr k tomu propůjčí, opatřiv si dříve šablony pohodlným způsobem tím, že je prostě okreslil), kde se obě ty strany spojí k výrobě a k prodeji, kde se tímto odbytem zajištěným a také financováním konkurující výroba umožní a k oboustrannému prospěchu se jí využije, kde se pak výrobek skutečně uvede do obchodu a vychvaluje tak, že je to výrobek zcela stejné jakosti vyráběný týmž mistrem a pod. Stačí, že oba druhy výrobků lze snadno zaměnití a nezáleží na jednotlivostech. Je dále nerozhodné, že výrobky žalovaných označeny byly značkou »Starta« a že byly pod touto značkou prodávány, protože si obyčejný zákazník doslovu značky hned blíže nevšimne, a právě to, že na výrobku vidí elipsovitou nebo podobně utvářenou značku, spíše ho utvrdí v domněnce, že se mu skutečně dostává toho druhu zboží a z toho pramene, jak si přál, najmě ana mezi značkami jest i částečná podoba doslovu (Stadion-Starta). Podle názoru odvolacího soudu tento způsob soutěže nelze považovati za bezvadný a slušný, nelze o něm říci, že jest v souhlasu s obecnými požadavky dobrých mravů, ba spíše naopak obsahuje v sobě momenty, které, vylučující

bezelstnost, dobré mravy soutěže hrubě porušují. Je-li tomu tak, jest žaloba zdržovací odůvodněna bez ohledu na to, zda si byli všichni žalovaní i po subjektivní stránce vědomi tohoto závadného stavu, protože zatím nejde o náhradu škody a jediné tam by onen subjektivní moment padal na váhu. Odvolání dále uvádí, že prý se tak vlastně žalobci do jisté míry laciným a pohodlným způsobem dostává monopolu ve výrobě na dobu neomezenou na škodu obecných zájmů hospodářských, jež takovou časově neomezenou ochranu ani jinde nepřipouštějí, protože by tím byla vyloučena možnost pokroku. K tomu však nelze přihlížeti. Stačí poukázati na př. k případům § 11, o němž již nahoře byla učiněna zmínka; i tu mohou nastati případy, kde trvalá ochrana vylučuje možnost všeobecného a plného využití praktické myšlenky a praktického zařízení, kde by snad pokrok vyžadoval aspoň omezení ochrany. Zákon však takového omezení nezná; jde-li o zvláštní zevnější zařízení podniku nebo závodu, které v zákaznických kruzích platí za příznačné pro určitý jiný podnik nebo závod, pak je zákon chrání a ochrana bude ovšem tím naléhavější, čím praktičtější a tedy prospěšnější a výhodnější bude ono zařízení, a to bez časového omezení a zcela bez ohledu na to, bylo-li by snad pro veřejnost a pro národní hospodářství účelnější, by se ono praktické zařízení stalo obecně přístupným a tak obecným majetkem. Jsou-li tu tedy podobné poměry u způsobu výroby, není příčiny, proč by měla býti tomu, kdo se o tento praktický způsob výroby poctivě přičinil, právní ochrana jeho spravedlivých zájmů odpírána nebo časově omezena. Byla již nahoře zmínka o tom, že jednání všech žalovaných — na jedné straně příprava a výroba, na druhé odbyt výrobků — spolu úzce souvisejí po všech stránkách, jmenovitě také hospodářsky slouží stejnému účelu, takže jest toto jednání všech účastníků, spojených a vedených týmž cílem, i právně považovati jako celek, jako společné podnikání, jež nelze rozkouskovati. To správně vystihl již soud první stolice. Po právní stránce vede toto poznání k několika důsledkům. Ono jednání není porušením smluvního poměru, nýbrž porušením zákona o dobrých mravech soutěže, má tedy povahu civilního deliktu (kvasideliktu), při němž jednotliví žalovaní jeví se býti společníky, po právní stránce autory jednání, které tvoří celý soubor jednotlivých činů. Všichni jsou odpovědní civilně za toto jednání pro celek, protože společným úsilím nastrojili i výrobu i odbyt závadného zboží; vyráběli žalovaný pro obchod ostatních a ti zase navzájem výrobu onu financovali a ve svém obchodě závadné výrobky prodávali. Všichni společně porušili dobré mravy soutěže společným, jednotně usměrněným jednáním a proto prvý soud právem vyhověl žalobní prosbě u všech žalovaných stejně, nepřihlížeje k tomu, jaké právě konkrétní úkony předsevzal v onom řetězu jednání ten neb onen žalovaný; mohlť ostatně S., který vyráběl, užití také jiného způsobu odbytu a naopak ostatní mohli si případně závadnou výrobu obstarati jinak než se stalo. Právem tedy oběma činitelům byla zakázána výroba i odbyt a nevádí, byl-li vytčen také zvlášť ještě i nevhodný a zavržitelný způsob vychvalování nabízeného zboží a přemlouvání zákazníků. Zakazuje-li se i tento způ-

sob všeobecně, tedy i žalovanému S-ovi, nemá proto příčiny ke stížnosti, neděje se mu křivda, ano onoho způsobu přemlouvání bylo použito nepřímou i v jeho zájmu. Protože nejde o nárok ze smlouvy, nýbrž o kvasidelikt, nelze tu upotřebiti norem, upravujících otázku ručení veřejné společnosti a společníků z poměrů smluvních. Protiprávního jednání dopustila se společnost (§ 17 zák. o nek. soutěži), ale dopustili se ho i společníci. Má-li výrok o zdržovacím žádání míti platnost a účinnost bez ohledu na případné změny, které by mohly nastati přeměnou osob, výstupem nynějších nebo vstupem jiných osob, které zatím nejsou na sporu účastněny, proti dnešním i případným budoucím společníkům, jest zákaz upravit tak, by vázal společníky, i kdyby ze společnosti vystoupili, a společnost i pro případ, že by došlo k úplné změně v osobách společníků. Ani firmě ani jednotlivým společníkům neděje se křivda, byl-li rozsudek vydán proti všem.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Hlavní důraz klade dovolání na dovolací důvod právní mylnosti podle § 503 čís. 4 c. ř. s. Než nemá pravdu. Názor dovolatelů o poměru zákonů na ochranu patentů a vzorkových známek k zákonu o nekalé soutěži, zejména i jejich právní názor, že vynálezce nemůže použití zákona o nekalé soutěži, »kdyby jinak mohl použití zákona o patentech«, vyvrátil v podstatě správně již odvolací soud, řídě se celkem zásadami vyslovenými — pokud jde o zákon na ochranu známek — v rozh. čís. 8856 a 8917 sb. n. s. Dovolávajíc se pro svůj opačný nárok Callmannova komentáře, poráží se dovolání samo, ano se i tam předpokládá, že padělatel odčinil nebezpečí záměny nebo že nebezpečí to přes všechnu námahu není odčinitelné, v souzeném případě však tomuto požadavku ani v tom ani v onom směru podle zjištění nižších soudů není vyhověno. Mylný jest i právní názor dovolatelův, že tu nelze použití zákona o nekalé soutěži, protože z jeho kasuistických ustanovení (§§ 2 a násl.), žádné nedopadá a generální (suppletorní) ustanovení § 1 prý nemůže míti »jaksi samostatnou existenci«, nehledíc k hlavnímu a při všech případech nekalé soutěže takřka jádro věci tvořícímu případu zásadnímu, uvedenému v zákoně. I tu lze prostě poukázati k příslušným vývodům odvolacího rozsudku, jež názor dovolatelů celkem výstižně vyvracejí. Správně připomíná odvolací soud, že souzený případ jest svou povahou nejbližší případům, o nichž pojednává kasuistické ustanovení § 11. To jest úplně zřejmé, srovná-li se skutkový děj žalobcem tvrzený se skutkovou podstatou řečeného místa zákona. Pak ale dopadá, co sami dovolatelé pokládají v dovolání za podmínku pro použití generálního ustanovení § 1, aby totiž při posuzování zažalovaného skutkového děje musila skutková podstata některého z typických kasuistických případů (příkladů), obsažených v §§ 2 a násl., býti doplněna ještě všeobecným a jen doplňujícím obsahem § 1, neboť seznávajíce, že skutkový děj jimi zjištěný neopodstatňuje skutkový děj v § 11 uvedený, podrobily jej nižší

soudy (generálnímu) všeobecnému a předpis § 11 doplňujícímu ustanovení § 1. — Ovšem má dovolání dále za to, že, i kdyby byla — jak podle jeho názoru prý není, ale skutečně jest — dána zásadní možnost pro použití § 1, přes to by v souzeném případě nebylo lze tohoto místa zákona použití, protože není uskutečněna jeho skutková podstata, to proto, že prý zjištěnému jednání žalovaných nelze vytýkati rozpor s dobrými mravy soutěže a způsobilost poškoditi soutěžitele. Než ani tu nelze k vývodům dovolání přisvědčiti. Právní názor dovolateli hájený již v odvolání vyvrátil i v této příčině v podstatě správně a vystižně odvolací soud. Marně poukazují dovolatelé co do rozporu s dobrými mravy soutěže k znaleckému posudku jim prý příznivému. Otázka, zda jde o rozpor s dobrými mravy soutěže, jest otázkou právní, nikoli skutkovou. Řeší ji proto soudy podle svého mravního a právního, zákonům odpovídajícího přesvědčení, nikoli znalci. Co dovolatelé míní větou, že se žalovaní nedostali do rozporu s mravními zásadami obchodování, protože jim podle povahy věci nelze přičísti vinu, není v dovolání blíže provedeno a není také ani jinak dobře srozumitelné. Dovolání nevyhovuje tu předpisu § 506 čis. 2 c. ř. s. o určitosti dovolacích vývodů. Nelze proto k němu míti zřetel. Výtku, že tu není druhé v § 1 žádané náležitosti soutěžitelova jednání, způsobilosti poškoditi žalobce jako soutěžitele, padá zjištěním nižších soudů, že žalobce byl napodobováním svých výrobků a jejich uváděním na trh značně poškozován. Zda při tom byl snad více než žalovanými poškozován jiným soutěžitelem a proč napřed žaloval právě dovolatele, jest pro rozhodnutí sporu bez významu. Stejně je pro ně bez významu, proč žalovaný S. zvolil pro svůj výrobek právě značku »Starta«, nelze si však nevšimnouti, že tento název i pro svou — přes zkomolení výrazu přece jen jasnou — souvislost s názvoslovím (terminologií) sportovních kruhů valně zvyšuje pravděpodobnost a tudíž i nebezpečí záměny s názvem »Stadion« zvoleným z téhož odboru lidské činnosti. Správně a vystižně vyložil posléze odvolací soud, proč všechny žalované odsoudil stejně podle žaloby bez ohledu na jich různou činnost, poukázav právem k tomu, že jednání všech žalovaných — na jedné straně příprava a výroba, na druhé odbyť výrobků — spolu úzce souvisejí po všech stránkách a jmenovitě také hospodářsky slouží stejnému účelu, takže sluší toto jednání všech účastníků, spojených a vedených jedním cílem, také právně považovati za celek, za společné podnikání, které nelze rozkouskovati, a že, ani všichni společně porušili dobré mravy soutěže společným, jednotně usměrněným jednáním, vyhověl žalobní prosbě u všech žalovaných stejně, nepřihlížeje k tomu, jaké právě konkrétní úkony předsevzal v onom řetězu jednání ten neb onen žalovaný.

Čís. 10522.

Poddlužník jest oprávněn napadati záповěď, by dlužníku neplnil, třebaš mu nebyla záповěď doručena k vlastním rukám.

Není přípustna exekuce zabavením práva, náležejícího dlužníku jako